

บทความวิจัย

ปัจจัยอิทธิพลที่มีผลต่อสมรรถนะครูและภาวะการเรียนรู้ถดถอยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ

นวนลภา พระพรหม*, ภาณุมาศ จินารัตน์ และสมลัตย์ แทนคำ
มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
อีเมล: supapornth2366@gmail.com

บทคัดย่อ

ภาวะการเรียนรู้ถดถอยในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอาจพัฒนาได้ผ่านปัจจัยอิทธิพลและการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน ซึ่งด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาอุบลราชธานี และอำนาจเจริญ จำนวน 399 คน มาวิเคราะห์ผลด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลวิจัยพบว่า มีแต่เฉพาะปัจจัยอิทธิพลด้านความพร้อมของผู้เรียนมีผลต่อการทำนายภาวะการเรียนรู้ถดถอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 มีคะแนนมาตรฐานที่ .79 ผลทดสอบ $t = 25.83$ (Sig. 000) รวมถึงมีสัมประสิทธิ์ถดถอย $R^2 .62$ ความคลาดเคลื่อนสะสม .29 และความแปรปรวน $F = 667.44$ (Sig. 000) ตลอดจนความเป็นอิสระของตัวแปรพยากรณ์ที่ค่า Durbin-Watson ที่ 1.90 นอกจากนี้ สมรรถนะครูมีอิทธิพลต่อการพยากรณ์ภาวะการเรียนรู้ถดถอยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลทดสอบ $t = 2.47$ (Sig. 014) กับมีคะแนนมาตรฐานของการสะท้อนผลการเรียนรู้ที่ .86 ค่า $t = 24.45$ (Sig. 000) อย่างไรก็ตาม ความพร้อมของผู้เรียน การสะท้อนผลการเรียนรู้ และการลงมือปฏิบัติ สามารถอธิบายอิทธิพลพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อแนวทางการพัฒนาภาวะการเรียนรู้ถดถอยที่สัมประสิทธิ์ $R^2 .79, .86$ และ $-.15$ (Sig. .000) ตามลำดับ

คำสำคัญ ปัจจัยอิทธิพล, สมรรถนะครู, ภาวะการเรียนรู้ถดถอย

Received: June 5, 2024, Revised: June 20, 2024, Accepted: June 25, 2024

* Corresponding author

**INFLUENCING FACTORS ON TEACHER COMPETENCY AND
THE DETERIORATED LEARNING SITUATION IN UBON RATCHATHANI AND
AMNATCHAROEN OF SECONDARY SCHOOLS IN**

Nuannapa Praprom, Panumat Jinarat and Somsat Tankham
The Eastern University of Management and Technology
E-mail: supapornth2366@gmail.com*

Abstract

The deteriorated learning situation of the secondary students may be developed through influencing factors and teacher competency development. Consequently, the researcher developed 399 respondents of the administrators and teachers in Ubon Ratchathani and Amnatcharoen secondary schools.

The research results found that only influencing factors in terms of students readiness could predict significantly deteriorated learning situation at Beta .97, $t = 25.83$ (Sig. .000), $R^2 = .62$, accumulated error = .29, $F = 667.44$ (Sig. .000) and Durbin-Watson = 1.90. Besides, teacher competency could influence and predict significantly to deteriorated learning situation at Beta .86, $t = 2.47$ (Sig. .014). Moreover, research results can be conclude that the student readiness, learning reflection and practicing could influence and predict significantly to the development of deteriorated learning situation approach at $R^2 = .79$, .86 and -.15, respectively.

Keywords: Influencing Factors, Teacher Competency, Deteriorated Learning Situation

* Corresponding author

บทนำ (Introduction)

การแพร่ระบาดของโรค ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารไปจนถึงผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองส่งผลให้ผู้เรียนทุกระดับขาดความรู้ ทักษะความสามารถตลอดจนลักษณะนิสัยที่ไม่สามารถนำไปใช้เป็นที่ฐานการเจริญเติบโตของชีวิตได้ตามปรัชญาและอุดมการณ์ของการจัดการศึกษาได้ (Yanavetee, 2020) รวมไปถึงความไม่พร้อมในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของทั้งผู้บริหารกับครูในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้เรียนได้ทุกคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) อันเป็นทั้งเหตุและปัจจัยที่กระทบต่อการสูญเสียโอกาสและช่วงเวลาที่ที่สุดของผู้เรียนในการพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิตไปพร้อมกับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป (วสศ, 2564) และด้วยเหตุผลนี้ทำให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องหันกลับมาทบทวนบทบาทในการจัดการศึกษาใหม่อีกครั้งเพื่อฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในสังกัด (สทศ, 2565)

การจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถและลักษณะนิสัยที่ดีเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ทุกคน (สทศ, 2565) และเรื่องนี้ กรุงเทพมหานคร (2565) รายงานความเสียหายจากภาวะการเรียนรู้ถดถอยในนักเรียนโดยเฉพาะที่เกิดกับเด็กประถมศึกษาที่สูญเสียโอกาสในการพัฒนาตนเองผ่านการคำนวณตัวเลขประมาณ 217,000-864,000 บาท หรือประมาณ 560 ล้านบาททั่วโลก (Sanook, 2565) หากแต่เป็นการคิดวิเคราะห์ผ่านความรู้ ทักษะและความสามารถสำหรับคนงานคนหนึ่งที่ต้องนำไปใช้ในการทำงานหรือประกอบอาชีพในการเลี้ยงดูตนเอง (จิราเจต วิเศษดอนหวาย, 2565) แต่สำหรับนักเรียนทั่วไปทั้งในระดับประถมศึกษา (Primary) และระดับมัธยมศึกษา (Secondary) ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา (Higher education) เป็นแต่เพียงการสูญเสียช่วงเวลาในการพัฒนาตนเองทั้งที่เกี่ยวกับความรู้และทักษะวิชาการ ความฉลาดทางอารมณ์ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมจากการยอมรับและให้ความเคารพนับถือกันไปจนถึง (Jinarat, 2023) ผู้เรียนมีจิตใจที่ดงมาจากความรู้สึกชื่นชมในธรรมชาติและความเป็นมนุษย์ของเพื่อนร่วมโลกในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤติแพร่ระบาดของโรค (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) แล้วนำไปสู่ผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจกับความขัดแย้งทางการเมืองตลอดจนเกิดปัญหาการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี (Technology & Environment) อันนำไปสู่ปัญหาการดำรงชีวิตที่ลำบากของทั้งเด็กและครอบครัว (วสศ, 2022) นอกจากนี้แล้ว ไรจน์ ผลพันธ์ และคณะ (2565) อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่าภาวะการเรียนรู้ถดถอยเป็นผลเกิดจากผู้เรียนขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะความสามารถเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้โดยสุจริตอันเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนต้องเป็นคนมีระเบียบวินัยและรู้จักรับผิดชอบในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข อันเนื่องมาจากประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนลดลง (Learning efficiency reduce) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

ทั้งนี้ เพราะ 1) ผู้เรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ 2) ความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาอาศัยครูและผู้ปกครองมากเกินไป 3) ขาดทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิตในแต่ละวัน โดยเฉพาะการปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์และการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (ภูมิพัฒน์ ศรีวิชัยพัฒน์, 2565) อันเป็นเหตุทำให้เกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning loss) ที่เป็นแต่เพียงการขาดโอกาสในการเรียนรู้ที่มุ่งผลต่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียน รวมไปถึงมีระดับความรู้ ทักษะความสามารถไม่เพียงพอเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตตามปกติของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยเท่านั้น (Jinarat, 2022) และด้วยเหตุผลนี้ทำให้แนวทางสำหรับการฟื้นฟูการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนอาจเป็นไปได้ในสองกรณีคือ การเรียนรู้ตามปกติในชั้นเรียนผสมผสานกับการเรียนรู้ในชีวิตจริงของผู้เรียนแต่ละคนที่ต่างกัน (ภัทรธิดา ไทยอุสุธา, 2022) ขณะเดียวกันที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) นำเสนอแนวทางสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนว่าสามารถดำเนินการได้โดย 1) เพิ่มการเรียนรู้จากสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน 2) จัด

ประสบการณ์ในการนำไปลงมือปฏิบัติมากขึ้น 3) ลดการสนับสนุนจากครูที่ต้องคอยเป็นที่เลี้ยงอยู่เสมอ 4) จัดสาระสำคัญร่วมสมัยสำหรับช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักฝึกการปรับตัวและเป็นผู้มีความสามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นอิสระ และด้วยเหตุนี้การพัฒนาแนวทางสำหรับการฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning loss refresh) มักถูกนำมาใช้ควบคู่กันอยู่เสมอ

ทั้งนี้ เนื่องการปล่อยให้เกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอยเรื้อรังส่งผลเสียต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (ศิริโรจน์ ผลพันธ์อิน และคณะ, 2565) ดังเช่นที่ ภูมิพัฒน์ ศรีวชิรพัฒน์ (2565) เคยได้อธิบายไว้ถึงความสัมพันธ์ของภาวะการเรียนรู้ถดถอยกับความเรื้อรังของปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมว่า ภาวะการเรียนรู้ถดถอยส่งผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาวตั้งแต่ปัญหาความเครียดและเกิดอาการซึมเศร้าของนักเรียน (วสศ, 2022) ไปจนถึงปัญหาขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับนำไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้สำหรับเลี้ยงดูตนเองตลอดจนถึงยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในครอบครัวอันเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนร่วมของผู้เรียนระดับมัธยมกับระดับอื่นที่สูงขึ้น ซึ่งด้วยเหตุนี้ทำให้การขาดทักษะชีวิตของผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของการสังเกตภาวะการเรียนรู้ถดถอยเรื้อรัง (Learning loss chronic) 1) ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้หรือพัฒนาตนเอง 2) ขาดการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมเศรษฐกิจ 3) ขาดการตื่นรู้ในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศ (Jinarat, 2022) ทั้งนี้เพราะภาวะการเรียนรู้ถดถอยส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมผ่านปัญหาการขาดทักษะประกอบอาชีพ รวมไปถึงปัญหาขาดความตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบของตนในฐานะพลเมืองของประเทศที่มีต่อการยกระดับเศรษฐกิจสังคมในระดับชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

ดังนั้น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะการเรียนรู้ถดถอยกับแนวทางในการฟื้นฟูจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการทำความเข้าใจ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นที่กลยุทธ์ในการส่งเสริมไปจนถึงสร้างเป็นมาตรการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอยมิให้เกิดขึ้นได้อีกในแวดวงการศึกษาไทยและสำหรับบทความนี้ ภาวะการเรียนรู้ถดถอยอาจมิได้เป็นปัญหาที่เพิ่งเกิดขึ้นในสังคมไทยและสังคมอื่นทั่วโลกทั้งนี้เพราะเกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่เกี่ยวกับทักษะพื้นฐาน ทักษะวิชาการไปจนถึงทักษะชีวิตและทักษะสังคม (Jinarat, 2016) และเรื่องนี้ นรธพร จันทรเฉลี่ย เสรีบุตร (2564) ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่าเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของทั้งผู้บริหารสถานศึกษากับครูที่ยังไม่ปรับตัวให้สอดคล้องไปกับทิศทางเดียวของการเปลี่ยนแปลงกระแสโลก ทั้งที่เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรค ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารไปจนถึงการตื่นรู้ของประชาชน (กรุงเทพธุรกิจ, 2565) หากแต่สถานศึกษายังคงยึดติดอยู่กับค่านิยมการเรียนรู้แบบเดิม โดยเฉพาะครูเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา และด้วยเหตุนี้ช่วยให้มองเห็นได้ชัดว่า ภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning loss) เป็นผลพวงเกิดจากการไม่ปรับตัวของมนุษย์ในสังคมตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล (Individual) ไปจนถึงระดับสังคม (Social) (จิราเจต วิเศษดอนหวาย, 2565) โดยที่ 1) วิธีการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้อย่างมุ่งตอบสนองค่านิยมกับวัฒนธรรมเดิมของสังคม 2) ส่งผลให้เกิดประโยชน์จากการเรียนรู้ได้น้อยถึงนำไปใช้ไม่ได้เลยในชีวิตประจำวันของผู้เรียน 3) ครูเน้นบทบาทการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบท่องจำมากกว่าการนำไปปรับใช้ 4) ขาดการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ทั้งจากผู้บริหารและชุมชน (Sanook, 2565) ซึ่งทั้งหมดนี้นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาภาวะการเรียนรู้ถดถอยให้ดีขึ้นได้โดย 1) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยเฉพาะที่ส่งเสริมอิสรภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน 2) จัดวางระบบการจัดการศึกษาใหม่ที่มีสภาพยืดหยุ่นมากกว่าเดิม 3) เชื่อมโยงกับการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน 4) สนับสนุนการเรียนรู้รายบุคคลด้วยงบประมาณที่เพียงพอ 5) จัดให้มีการสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะผลผลิต (Product) หรือชิ้นงานของผู้เรียน (Innovation) 6) ยุติการต่อรองผู้เรียนจากผลการเรียนรู้ 7) ส่งเสริมการใช้คุณธรรมและจริยธรรมนำหน้าการจัดการศึกษากับการจัดการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางชัดเจน (Sobkroo, 2564) และด้วยเหตุนี้ทำให้ภาวะการเรียนรู้ถดถอยในเด็ก

มัธยมศึกษา เป็นแต่เพียงความพยายามของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองรวมไปถึงผู้มีอำนาจในสังคมในการปรับปรุงแก้ไข หรือฟื้นฟู (Refresh) ความสามารถในการเรียนรู้ตั้งแต่ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะสังคมตลอดจนทักษะใหม่สำหรับนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ (Jinarat, 2016)

นอกจากนั้นแล้ว กรุงเทพฯ (2565) รายงานความเสียหายจากภาวะการเรียนรู้ถดถอยในนักเรียนโดยเฉพาะที่เกิดกับเด็กประถมศึกษาที่สูญเสียโอกาสในการพัฒนาตนเองผ่านการคำนวณตัวเลขประมาณ 217,000-864,000 บาท หรือประมาณ 560 ล้านล้านบาททั่วโลก (Sanook, 2565) หากแต่เป็นการคิดวิเคราะห์ผ่านความรู้ทักษะและความสามารถสำหรับคนงานคนหนึ่งที่ต้องนำไปใช้ในการทำงานหรือประกอบอาชีพในการเลี้ยงดูตนเอง (จิราเจต วิเศษดอนหวาย, 2565) แต่สำหรับนักเรียนทั่วไปทั้งในระดับประถมศึกษา (Primary) และระดับมัธยมศึกษา (Secondary) ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา (Higher education) เป็นแต่เพียงการสูญเสียช่วงเวลาในการพัฒนาตนเองทั้งที่เกี่ยวกับความรู้และทักษะวิชาการ ความฉลาดทางอารมณ์ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมจากการยอมรับและให้ความเคารพนับถือกันไปจนถึง (Jinarat, 2016) ผู้เรียนมีจิตใจที่ตงมาจากความรู้สึกลึบซึ้งในธรรมชาติและความเป็นมนุษย์ของเพื่อนร่วมโลกในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤติแพร่ระบาดของโรค (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) แล้วนำไปสู่ผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจกับความขัดแย้งทางการเมืองตลอดจนเกิดปัญหาการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี (Technology & Environment) อันนำไปสู่ปัญหาการดำรงชีวิตที่ลำบากของทั้งเด็กและครอบครัว (วสศ, 2022)

เพราะฉะนั้น ภาวะการเรียนรู้ถดถอยในเด็กมัธยมศึกษาและระดับอื่นมีสภาพที่ไม่แตกต่างกันกล่าวคือ เป็นการสูญเสียเวลาที่ดีที่สุดของเด็กในแต่ละวัยในการพัฒนาตนเอง (วสศ, 2022; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ทั้งที่เกี่ยวกับพัฒนาการด้านวิชาการ สติปัญญา อารมณ์ไปจนถึงสังคมและจิตใจอันเนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565; กรุงเทพฯ, 2565) หากแต่มองเห็นได้ชัดมากช่วงเกิดวิกฤติแพร่ระบาดของโรค Covid-19 แล้วทำให้เด็กจำเป็นต้องเรียนออนไลน์โดยปราศจากทักษะความสามารถในการควบคุมตนเองเมื่อจำเป็นต้องฝึกฝนและพัฒนาความรู้ทักษะด้วยตนเอง (ศิริโรจน์ ผลพันธิน และคณะ, 2565; Jinarat, 2022)

ดังนั้น ภาวะการเรียนรู้ถดถอยสำหรับเด็กมัธยมศึกษา (Secondary in Learning loss) เป็นการสูญเสียทักษะความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) รวมไปถึงนักเรียนขาดทักษะในการสร้างองค์ความรู้ตลอดจนทักษะใหม่ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิตและทักษะสังคมสำหรับนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันร่วมกันกับผู้อื่นไปจนถึงนำไปใช้สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับชุมชนและประชาคมโลก (ภูมิพัฒน์ ศรีวิชัยพัฒน์, 2565; Jinarat, 2016) อันมีองค์ประกอบสำคัญควรแก่การสังเกตประกอบด้วย 1) การขาดความรู้และทักษะวิชาการ (Academic skills) อันได้แก่ทักษะการคิดคำนวณ หรือการใช้เหตุผลทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ไปจนถึงทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นกระบวนการ 2) การขาดทักษะชีวิต (Life skills) โดยเฉพาะความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง การพึ่งตนเอง (Self-independent) ไปจนถึงการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Interdependent) 3) ขาดทักษะสังคม (Social skills) ปัญหาการอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ทั้งที่เกี่ยวกับการมีเหตุผล การรับฟังเหตุผลของคนอื่น ยอมรับและเคารพในความแตกต่างหลากหลายของเพื่อนมนุษย์ ไปจนถึงการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมโดยปราศจากการใช้กำลังหรือความรุนแรงแต่อย่างใด 4) การขาดคุณธรรมและจริยธรรมนำชีวิต (Ethical Illness) โดยเฉพาะปัญหาการขาดความอดทน การหลีกเลี่ยงการกระทำผิด และรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น

ขณะที่ แนวทางการฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอยเป็นการมองย้อนกลับไปดูสภาพปัญหาที่ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความพร้อมในการเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองมาตั้งแต่สิ่งแวดล้อมผู้เรียนไปจนถึงการสนับสนุนของครอบครัวและ

ความต่อเนื่องในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน (นรรธพร จันทร์เฉลี่ย เสริบุตร, 2565) ขณะที่ ศิโรจน์ ผลพันธิน และคณะ (2565) นำเสนอแนวทางฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอยที่เน้นการเรียนรู้แบบผสมผสานและปรับกฎระเบียบให้เข้มงวดน้อยลง โดยแนะนำให้ 1) ลดเวลาในการขึ้นเรียนตามปกติลง 2) เน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้เรียนแต่ละคน 3) สรุบบทเรียนที่ได้จากผลการลงมือปฏิบัติและนำไปพัฒนาต่อยอดอย่างต่อเนื่องไปจนกว่าจะนำไปใช้ประโยชน์แก่การดำรงชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปที่มีนำเอาวิชาความรู้และทักษะความสามารถไปปฏิบัติงานหรือผลิตชิ้นงานและผลงานที่สะท้อนถึงคุณสมบัติตนเองได้ ทั้งนี้โดยมีครูและผู้บริหารทำหน้าที่คอยความสะดวกและจัดหาสื่ออุปกรณ์แก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ (Facility and Providing) ทั้งนี้เพราะบทบาทผู้บริหารและครูเปลี่ยนไป (Jinarat, 2022) แต่อย่างไรก็ตาม กสศ. (2564) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองจากเดิมที่เคยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้มาเน้นบทบาทอำนวยความสะดวก (Directing) ตั้งแต่การจัดสรรสื่ออุปกรณ์ไปจนถึงการปรับเทคนิคการวัดประเมินผลที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียนทดแทนระบบอุปถัมภ์ ตลอดจน 1) ลดช่องว่างทางการศึกษาตั้งแต่การปรับลดกฎระเบียบ หรือข้อบังคับของโรงเรียนที่ก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคเกิดขึ้นในหมู่ของผู้เรียน 2) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (พระครูปริยัติคุณรังสี, 2559) คือผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกกิจกรรมและสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ และนั่นหมายความว่า ผู้บริหารได้สร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนแล้ว (Safe zone) 3) สร้างค่านิยมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้ปรากฏชัดขึ้นในสถานศึกษาบนพื้นฐานความสามารถ (Capability) มากกว่าการใช้ระบบอุปถัมภ์ในโรงเรียน (Sponsor) 4) ปรับบทบาทครูและผู้บริหารจากเดิมที่เป็นศูนย์กลางเรียนรู้มาเป็นรับผิดชอบต่อความคาดหวังกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน เริ่มต้นจากการสร้างแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Individual planning) ไปจนถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลงาน (Product-based assessment) รายบุคคล (Worawanitcha, 2022)

เพราะฉะนั้น แนวทางฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning loss refresh) เป็นการปรับตัวของผู้บริหาร ครูและสถานศึกษาให้สอดคล้องไปกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยเฉพาะเกิดภาวะถดถอยของผู้เรียน (ศิโรจน์ ผลพันธิน และคณะ, 2565; Worawanitcha, 2022) โดยเน้น 1) เน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ 2) ลดเวลาในชั้นเรียนลง 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปตามสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน 4) นำผลของการลงมือปฏิบัติไปพัฒนาต่อยอด 5) ลดช่องว่างทางการศึกษา ตั้งแต่การปรับลดกฎระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สร้างค่านิยมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียน ออกแบบและจัดกิจกรรมตามความคาดหวังกับความต้องการของผู้เรียน (Worawanitcha, 2022)

ดังนั้น แนวทางฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning loss refresh) เป็นกระบวนการปรับลดบทบาทของผู้บริหารและครูไปสู่ตัวผู้เรียนมากขึ้น ตั้งแต่การค้นหาศักยภาพของตนเอง (Self-discovery) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (Activity & Design) ลงมือปฏิบัติ (Doing) และการสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-monitoring & reflection) ก็อาจเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะครู (Teachers' competence) ความสามารถของครูในการนำเอาความรู้ผสมผสานกับทักษะการสอนและทักษะอื่นที่สะสมมาได้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้องสอดคล้องกับค่านิยมของตนเอง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2565)

รวมไปถึงภาวะการเรียนรู้ถดถอยเป็นการเสียโอกาสหรือช่วงเวลาในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) โดยเฉพาะการสูญเสียความสามารถในการเรียนความรู้และการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในระดับขั้นพื้นฐาน (วสศ, 2022) อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมด้านการศึกษาทั้งที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ความบกพร่องในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน ความไม่พร้อมด้านเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนไปจนถึงปัญหาการขาดความรับผิดชอบของผู้เรียนด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

(Jinarat, 2022) และด้วยเหตุนี้ทำให้ภาวะการเรียนรู้ถดถอยมีปัจจัยเหตุที่ส่งผลให้เกิดได้อย่างหลากหลายและจำเป็นต้องศึกษาเพื่อทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยอันเป็นเหตุอันเชื่อมโยงไปยังแนวโน้มสำหรับการพัฒนาภาวะการเรียนรู้ได้ตามปกติของผู้เรียน (สกศ, 2565)

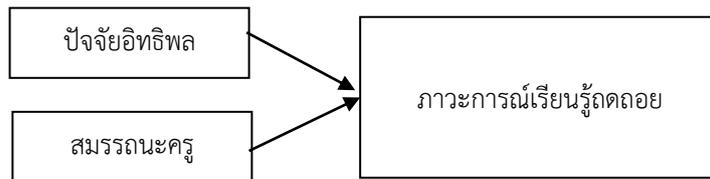
1) ปัจจัยด้านความพร้อมของสถานศึกษา (School unreadiness) นับตั้งแต่การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ถึงปัจจุบันสังคมไทยยังคงพบว่ามึนนักเรียนระดับขั้นพื้นฐานออกนอกระบบอย่างต่อเนื่อง และมีเหตุผลเกี่ยวข้องกับความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบได้อย่างสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะ 1) ความไม่พร้อมด้านสื่อและอุปกรณ์การศึกษา 2) ความไม่พร้อมในการลดข้อจำกัดของผู้เรียน การผ่อนคลายภาระเบา และการสร้างพื้นที่อิสระในการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ความไม่พร้อมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่สามารถสนองตอบต่อผู้เรียนได้อย่างหลากหลายแตกต่างกัน ซึ่งด้วยเหตุนี้ ความไม่พร้อมของสถานศึกษาเป็นความเกี่ยวข้องกับปัญหาความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาให้แก่ักเรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน (Thinsandee & Khunaprom, 2021) อันเป็นเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนยุคปัจจุบัน (สกศ, 2564)

2) ความไม่พร้อมด้านการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน (Teachers development unreadiness) ภายใต้สถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การแพร่ระบาดของโรคและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ขาดสมดุลส่งผลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะความสามารถของผู้เรียน (วสศ, 2022) อันเป็นเหตุผลสำคัญที่ครูจำเป็นต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งในแบบผสมและในแบบของผู้เรียนแต่ละคนทั้งนี้เพื่อยังคงรักษาระดับคุณภาพของผู้เรียนได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่สังคมกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) แต่อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญอยู่ที่ความไม่พร้อมของครูต่อการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนและการสอบไปจนถึงการพัฒนาตนเองทั้งในด้านทักษะการสอนไปจนถึงการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนทั้งในและนอกชั้นเรียน (Jinarat, 2022) ขณะที่ Jeenawathana (2016) อธิบายความสำคัญของการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบอาชีพครูว่าเกี่ยวข้องกับแรงกระตุ้นและแรงบันดาลใจต่อการแสวงหาความรู้ใหม่สำหรับนำมาใช้ในการปรับตัวเข้ากับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลประกอบด้วย 1) ทักษะคิดและความเชื่อที่มีต่อการพัฒนาตนเอง 2) เส้นทางความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ 3) รายได้และการสนับสนุนจากคนในครอบครัว และ 4) สภาพโครงสร้าง ระบบและภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน ทั้งนี้เพราะการพัฒนาตนเองของครูเป็นการปฏิบัติหน้าที่หนึ่งของผู้ประกอบวิชาชีพครูเพื่อให้ความรอบรู้ (Literacy) สำหรับนำไปใช้อบรมสั่งสอนศิษย์ตนให้เป็นบุคคลที่รู้เท่าทันต่อโลก (Plook teacher, 2561) และด้วยเหตุดังกล่าวนี้ทำให้การวัดความไม่พร้อมด้านการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนนั้น สามารถวัดผลได้ชัดจากทัศนคติและความเชื่อที่มีต่อการพัฒนาตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ครูมืออาชีพ ทั้งนี้เพราะ 1) ครูเป็นกลไกสำคัญสำหรับการปฏิรูปการศึกษา 2) การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอนและ 3) การกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ักเรียนเป็นผู้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก (ภานุมาศ จินารัตน์ และพนมพร ช่างชิง, 2565)

3) ปัจจัยความไม่พร้อมของครอบครัว (Family unreadiness) ประเด็นสำคัญที่มีความต่อเนื่องของปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอย หรือปัญหานักเรียนขาดความรู้ ทักษะความสามารถกับคุณลักษณะที่ขัดแย้งกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกอยู่ที่การสนับสนุนของคนในครอบครัว (Family support) และมีอีกสามสิ่งที่สำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มคนใน Gen Y และ Z คือการทำงานที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันระหว่างครอบครัว สถานที่ทำงานและสถาบันการศึกษา ทั้งนี้เพราะกลุ่มคนใน Gen Y และ Z มิได้หมายถึงแต่เฉพาะนักเรียนเพียงเท่านั้น หากแต่ยังหมายถึงครูที่ยังมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันกับคือมีอายุอยู่ระหว่าง 28-45 ปีเป็นกลุ่มคนใน Gen Y ส่วนกลุ่มครูหรือนักเรียนใน Gen Z จะมีอายุไม่เกิน 27 ปี (Nicholas, 2020)

ขณะเดียวกันที่ ภาณุมาศ จินารัตน์ (2565) อธิบายถึงตัววัดการสนับสนุนจากคนในครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนนั้นประกอบด้วย 1) การสนับสนุนด้านค่าใช้จ่าย 2) การให้คำปรึกษาหารือ 3) การเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะความเชื่อมั่นว่าการศึกษาคือเครื่องมือเดียวของมนุษย์ที่ช่วยให้ชีวิตพ้นจากความลำบากได้ (Jinarat, 2022) ดังนั้นการสนับสนุนจากคนในครอบครัวมีผลกระทบต่อภาวะการเรียนรู้ถดถอยทั้งทางตรงและทางอ้อม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

4) ความไม่พร้อมของนักเรียน (Students unreadiness) ปัญหาเด็กในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานออกนอกระบบอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นนั้นมีส่วนเกิดขึ้นจากอิทธิพลความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งที่เกี่ยวกับ 1) ขาดวิธีเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ขาดทักษะการเรียนรู้ 3) ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อันเป็นเหตุให้นักเรียนมีสภาวะอยากรู้อยากเรียนไม่เพียงพอกับการศึกษาสมัยใหม่ที่ทุกคนต้องหันมาพึ่งตนเองเพิ่มมากขึ้น (Jinarat, 2022) ส่วนปัญหาสำคัญที่กระทบต่อภาวะการเรียนรู้ถดถอยสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับ ปัญหาการขาดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (Self-learning skill) ซึ่งเรื่องนี้ PlookExplorer (2566) กล่าวไว้ชัดเจนเกี่ยวกับ 1) การกำหนดเป้าหมายการเรียน 2) การตั้งคำถาม 3) การให้ความหมาย 4) การสรุปความรู้ที่ได้ตามความเข้าใจ ขณะที่ เรวดี จันทร์รัศมีโชติ และคณะ (2558) ให้ความสำคัญกับการนำเสนอความรู้ที่ได้ให้คนอื่นเข้าใจตรงกัน (Jinarat, 2022) ดังนั้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองของผู้เรียนเป็นแนวทางหลักสำหรับนำไปฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนได้จริง (วสศ, 2564)

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective of the Research)

เพื่อศึกษาอิทธิพลพยากรณ์ของปัจจัยอิทธิพลและสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการทำนายภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอุบลราชธานีและอำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) หมายถึงโรงเรียนมัธยม ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี และอำนาจเจริญจำนวน 202 โรงเรียน โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ข้าราชการครูและพนักงานราชการครูจำนวน 3,767 คนเป็นผู้ให้ข้อมูล (สพม. อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ, 2565)

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และเก็บได้ตัวอย่างจำนวน 362 คนและเก็บเพิ่มอีก 38 คนเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างการเก็บข้อมูลได้ขนาดตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน (กัญญสิริ จันทร์เจริญ, 2554) และสุ่มเก็บตัวอย่างทุกโรงเรียนเท่ากันโรงเรียนละ 20 คนแบ่งเป็นผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน ข้าราชการครู 15 คนและพนักงานราชการ 3 คน ทั้งนี้ตามหลักความน่าจะเป็นที่เท่ากันรวมไปถึงลดปัญหาความมี

อคติในการเก็บข้อมูลและปัญหาขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลวิจัยนี้ (Writer, 2022) ตามตารางแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สัดส่วนตัวอย่าง

โรงเรียน ตัวอย่าง	ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ	ข้าราชการ ครู	พนักงาน ราชการ	รวม
20	20	20	300	60	400

วิธีสุ่มตัวอย่าง (Random sampling) ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากการจับสลากรายชื่อโรงเรียนตัวอย่างจำนวน 20 โรงเรียนจาก 202 โรงเรียนแล้วประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยไปยังโรงเรียนตัวอย่างที่จับสลากรายชื่อได้เพื่อรับสมัครผู้ให้ข้อมูลไปจนกว่าจะได้ข้อมูลครบตามจำนวนที่ต้องการ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้ช่วยวิจัยในแต่ละโรงเรียนในการให้ความช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยและชี้แจงข้อสงสัยแก่ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนได้รู้และเข้าใจตรงกันอันจะส่งผลให้เกิดปัญหาความผิดพลาดในการเก็บข้อมูลลดลงโดยเฉพาะการทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความสับสนและรู้สึกปลอดภัยในการให้ข้อมูลผ่านสื่อ electronic เพิ่มเติมเมื่อพบว่าการเก็บข้อมูลในบางพื้นที่มีปัญหาหรือข้ออุปสรรคขัดขวางใดๆ ตั้งแต่ปัญหาระยะทาง หรือความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสำหรับสะท้อนความถูกต้องของงานวิจัยนี้ (Pranpa & Theerawitthaylert, 2022)

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามจากการทบทวนวรรณกรรมแล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้งานก่อนนำไปเก็บข้อมูลซึ่งช่วยให้ได้ผลการวิจัยที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการและสังคม (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564) โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามต่อไปนี้

1) ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำเอาผลการวิเคราะห์สาระสำคัญจากการทบทวนวรรณกรรมแล้วนำมาร่างเป็นข้อคำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์วิจัย มีข้อความที่กระชับชัดเจนและมีอำนาจในการสื่อสารความเข้าใจได้ตรงกันของผู้ให้ข้อมูลเพื่อช่วยให้ได้คำตอบที่นำไปอธิบายผลวิจัยได้อย่างน่าเชื่อถือ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2559) หากแต่ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยแบ่งเป็นสองขั้นตอนย่อยประกอบด้วย

1.1) ขั้นตอนการร่างข้อคำถาม (Questionnaire draft) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเอาตัวบ่งชี้ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมของแต่ละตัวแปรมาร่างเป็นข้อคำถามและนำไปขอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาได้ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา รูปประโยคและความหมายที่กระชับชัดเจนแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำซึ่งนี้หลักสำคัญอยู่ที่แต่ละข้อคำถามมีความปรนัยในตัวรวมไปถึงเป็นข้อความที่ไม่มีลักษณะชี้นำ ทั้งนี้เพราะการได้คำตอบที่ดีช่วยให้การอธิบายผลมีความผิดพลาดน้อยและอาจนำไปสู่การได้คำตอบที่ไม่ถูกต้องชัดเจนพอ (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564)

1.2) ขั้นตอนการตรวจสอบความตรงเบื้องต้น (Validity test) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเอาร่างแบบสอบถามที่พัฒนาได้จากข้อที่ 1.1 ไปขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำโดยเฉพาะความสามารถในการตอบคำถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์วิจัยอันเป็นหลักสำคัญของการทดสอบเครื่องมือวิจัยก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเชื่อถือ ทั้งนี้เพราะการตอบคำถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์วิจัยเป็นหัวใจสำคัญของการทำวิจัยทุกแบบ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2559) และนำมารวบรวมกันเข้าเป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะต่อไปนี้

เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราวัด 5 ระดับมีตัวเลขกำกับตั้งแต่เลข 1 ถึง 5 โดยแต่ละตัวเลขมีความหมายกำกับไว้ว่า น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด รวมถึงแบ่งออกเป็น 4 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยอิทธิพลจำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะครู จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับภาวะการเรียนรู้ถดถอยจำนวน 20 ข้อ

2) ขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถาม (Questionnaire development) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเอาแบบสอบถามที่ร่างขึ้นมาได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อทดสอบความตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์สำหรับการทดสอบต่อไปนี้

2.1) เกณฑ์ทดสอบความตรง ผู้วิจัยทดสอบตามค่า Goodness of fit อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .000 กับทดสอบตามค่า KMO ตั้งแต่ .80 ขึ้นไปกับค่า Extraction ไม่ต่ำกว่า .50 รวมถึงค่า Variance มากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ทดสอบความตรง (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2564)

2.2) เกณฑ์ทดสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยทดสอบตามค่า Alpha ไม่ต่ำกว่า .80 และความเที่ยงตรงรายข้อมากกว่า .40 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์สำหรับการทดสอบแบบสอบถามนี้ (ประสพชัย พสุนนท์, 2557)

และได้ผลทดสอบคุณภาพแบบสอบถามต่อไปนี้

แบบสอบถามนี้มีค่า KMO ที่ .66

มีค่า Extraction ระหว่าง .60-.95, .59-.99 และระหว่าง .82-.99

ค่า Variance ร้อยละ 86.07, 90.95 และร้อยละ 92.56

ค่า Alpha ที่ .72, .96 และ .92

ความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง -.27-.74, .27-.94 และระหว่าง .27-.96

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) ประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยและประกาศรับสมัครอาสาสมัครผู้ให้ข้อมูลไปยังหน่วยประชากรที่ต้องการเก็บข้อมูล โดยเฉพาะรับสมัครเครือข่ายที่สมัครใจในการให้ความช่วยเหลือและติดต่อประสานงานกับผู้วิจัยได้อย่างสะดวกของแต่ละโรงเรียนตัวอย่างสำหรับคอยประสานงานและให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล รวมถึงสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่สะดวกใจในการให้ข้อมูลงานวิจัยนี้ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมในมนุษย์ที่เน้นการให้ความเคารพและดำรงไว้ซึ่งประโยชน์ของผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคน (เจนวิทย์ นवलแสง, 2021)

2) จัดทำบัญชีรายชื่ออาสาสมัครผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์วิจัยและตอบข้อสงสัยให้ทุกคนได้เข้าใจตรงกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โทรศัพท์สนทนาและการตอบคำถามผ่าน Line และ Application อื่นที่ได้ตกลงไว้แล้วกับผู้ให้ข้อมูล

3) จัดสลากรายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลพร้อมจัดส่งแบบสอบถามไปให้ รวมถึงแนะนำวิธีการตอบคำถามผ่านเครือข่ายในแต่ละโรงเรียน ตลอดจนนัดหมายวันเวลาในการรวบรวมแบบสอบถามส่งกลับคืนผู้วิจัย

4) ติดตามการนำส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยผ่านเครือข่ายในแต่ละโรงเรียน สอบถามปัญหาและดำเนินการแก้ไขทันทีเพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนครบตามจำนวนที่ต้องการ

5) ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน โดยคัดแยกเอาแต่เฉพาะแบบสอบถามที่มีคำตอบครบทุกข้อไว้สำหรับนำไปวิเคราะห์ผล

โดยผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลกลับคืนมาได้ร้อยละ 99.75 จากจำนวนข้อมูลทั้งหมดที่ต้องการนำมาวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ผล

ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise คัดตัวแปรอิสระเข้าสมการพยากรณ์

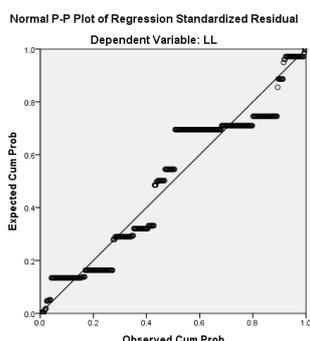
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusions and Discussion)

จากผลการวิเคราะห์ได้จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลวิจัยพบว่า มีแต่เฉพาะปัจจัยอิทธิพลด้านความพร้อมของผู้เรียนมีผลต่อการทำนายภาวะการเรียนรู้ถดถอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 มีคะแนนมาตรฐานที่ .79 ผลทดสอบ $t = 25.83$ (Sig. 000) รวมถึงมีสัมประสิทธิ์ถดถอย $R^2 .62$ ความคลาดเคลื่อนสะสม .29 และความแปรปรวน $F = 667.44$ (Sig. 000) ตลอดจนความเป็นอิสระของตัวแปรพยากรณ์ที่ค่า Durbin-Watson ที่ 1.90 ตามตารางแสดงประกอบต่อไปนี้

ตารางที่ 2 อิทธิพลพยากรณ์ของความพร้อมนักเรียน

Independent	Beta	t-test	Sig	Collinearity statistics
ค่าคงที่	-	17.25	.000	Durbin-Watson 1.90
ความพร้อมของผู้เรียน LF	.79	25.83	.000	

$R^2 .62$ Std error .29 F 667.44 Sig. 000

จากตารางผลวิจัยพบว่า ความพร้อมของผู้เรียนมีผลต่อการทำนายอัตราภาวะการเรียนรู้ถดถอยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 หรือมีความเชื่อมั่นได้ร้อยละ 100 ว่าความพร้อมผู้เรียนมีอิทธิพลทำนายระดับภาวะการเรียนรู้ถดถอยได้ร้อยละ 79 กับมีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ที่ค่า $R^2 .62$ ทำให้มีผลกระทบจากปัจจัยอื่นเช่น ความพร้อมของครู ผู้บริหารและผู้ปกครองนักเรียนมีอิทธิพลร่วมกันไม่เกินร้อยละ 38

$$LL = .79LF$$

จากสมการแบบจำลองได้แนวทางสำหรับการพัฒนาอย่างได้ผลจำนวน 1 แนวคิดคือการพัฒนาความพร้อมของผู้เรียนโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ได้ ความสามารถในการตั้งคำถามได้เอง ความสามารถบอกความหมายสิ่งที่ค้นหาได้ด้วยตนเอง และการพัฒนาความสามารถอธิบายความหมายให้คนอื่นฟังเข้าใจตรงกัน ทั้งนี้เพราะเป็นความสูญเสียโอกาสในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณเป็น และการแสวงหาเหตุผลเชิงระบบของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) อัน

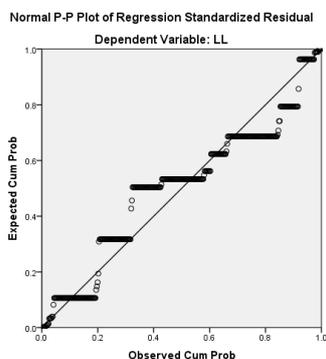
นำไปสู่การขาดรากฐานสำหรับการเรียนความรู้อื่นที่ช่วยให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์แก่การดำรงชีวิตในแต่ละวัน (Jinarat, 2022) กับส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองโดยเฉพาะในช่วงที่ต้องเผชิญหน้ากับทุกวิกฤติที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์ (Jinarat, 2016) และเรื่องนี้ ศิโรจน์ ผลพันธิน และคณะ (2565) อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่าภาวะการเรียนรู้ถดถอยเป็นผลเกิดจากผู้เรียนขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะความสามารถสำหรับนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้โดยสุจริตอันเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนต้องเป็นคนมีระเบียบวินัยและรู้จักรับผิดชอบในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข อันเนื่องจากประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนลดลง (Learning efficiency reduce) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

นอกจากนี้แล้วผลวิจัยยังพบว่า สมรรถนะครูมีอิทธิพลต่อการพยากรณ์ภาวะการเรียนรู้ถดถอยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลทดสอบ $t = 2.47$ (Sig. 014) กับมีคะแนนมาตรฐานของการสะท้อนผลการเรียนรู้ที่ .86 ค่า $t = 24.45$ (Sig. 000) รวมถึงคะแนนมาตรฐานของการลงมือปฏิบัติที่ -.15 ผลทดสอบ $t = -4.43$ (Sig. 000) กับมีสัมประสิทธิ์ถดถอยต่อการพยากรณ์ $R^2 .73$ ความคลาดเคลื่อนสะสม .29 กับความแปรปรวน $F = 343.91$ (Sig. 000) ตามตารางแสดงประกอบต่อไปนี้

ตารางที่ 3 อิทธิพลพยากรณ์ของสมรรถนะครู

Independent	Beta	t-test	Sig	Collinearity statistics
ค่าคงที่	-	2.47	.014	Tolerance .73 VIF 1.36
การสะท้อนผลการเรียนรู้ Re	.86	24.45	.000	Collinearity .00-1.00
การลงมือปฏิบัติ Do	-.15	-4.43	.000	Durbin-Watson 2.15

$R^2 .63$ Std error .29 $F 343.91$ Sig. 000

จากตารางผลวิจัยพบว่า สมรรถนะครูมีผลต่อการทำนายภาวะการเรียนรู้ถดถอยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผ่านอิทธิพลของการสะท้อนผลการเรียนและการลงมือปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 โดยมีอิทธิพลทั้งในเชิงบวกและในเชิงลบที่สัมประสิทธิ์ถดถอย $R^2 .63$ ความแปรปรวนร่วมกันของตัวแปรอิสระที่ค่า $F 343.91$ (Sig. 000) กับนำเอาคะแนนมาตรฐานไปสร้างสมการแบบจำลองการพัฒนาได้ต่อไปนี้

$$LL = .86Re + (-.15Do)$$

จากสมการแบบจำลองได้แนวทางการพัฒนา 2 แนวทางประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนาการสะท้อนผลการเรียนรู้ และ 2) แนวทางการพัฒนาการลงมือปฏิบัติ โดยทั้งสองแนวทางมีอิทธิพลต่อภาวะการเรียนรู้ถดถอยทั้งในเชิงบวกและในเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

ดังนั้น สรุปผลวิจัยได้ว่า ทั้งปัจจัยอิทธิพลและสมรรถนะครูมีผลต่อการพยากรณ์ภาวะการเรียนรู้ถดถอยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาได้ประกอบด้วย การพัฒนาความพร้อมของผู้เรียนร่วมกับการพัฒนาการสะท้อนผลการเรียนรู้และการพัฒนาการลงมือปฏิบัติ

จากผลวิจัยที่สรุปได้มีระดับได้ค่อนข้างชัดเจนว่า 1) สามารถพัฒนาภาวะการเรียนรู้ถดถอยให้มีสภาพที่ดีขึ้นได้ 2) โดยการพัฒนาในเชิงบวกด้านความพร้อมของผู้เรียนและการสะท้อนผลการเรียน 3) พัฒนาในเชิงลบเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติของครูผู้สอน ทั้งนี้เพราะภาวะการเรียนรู้ถดถอยขึ้นอยู่กับผู้เรียนเป็นสำคัญจึงจำเป็นต้องพัฒนาที่ตัวผู้เรียน วิธีการเรียนรู้ไปจนถึงการพัฒนาความสามารถในการสะท้อนผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้ให้การสนับสนุน เหตุผลเพราะ แนวทางฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning loss refresh) เป็นกระบวนการปรับลดบทบาทของผู้บริหารและครูไปสู่ตัวผู้เรียนมากขึ้น ตั้งแต่การค้นหาศักยภาพของตนเอง (Self-discovery) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (Activity & Design) ลงมือปฏิบัติ (Doing) และการสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-monitoring & reflection) ก็อาจเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะครู (Teachers' competence) ความสามารถของครูในการนำเอาความรู้ผสมผสานกับทักษะการสอนและทักษะอื่นที่สะสมมาได้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้องสอดคล้องกับค่านิยมของตนเอง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2565) นอกจากนี้แล้ว การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันของผู้เรียนมีทั้งความหมายและคุณค่าสำคัญต่อผู้เรียนผ่านองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นมาได้เองทั้งที่อยู่ในรูปของการรับรู้ถึงส่วนประกอบของความรู้ (Knowledge construct) ไปจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบความรู้ (Factor correlation) และที่สำคัญคือการนำเอาความรู้ที่สร้างขึ้นไปปรับใช้ประโยชน์ได้ตามสภาพจริงของผู้เรียน (Poomaka, 2019) และเรื่องนี้ Singkhornart (2021) อธิบายไว้ชัดแล้วว่า เป็นองค์ความรู้ที่มีทั้งข้อสรุป ส่วนประกอบและโครงสร้างอันสะท้อนถึงทั้งความวิริยะอุตสาหะของผู้เรียนในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลมาเพื่อให้ได้ความรู้ในเชิงลึกนั้น โดยครูได้พัฒนาบทบาทของตนเองในการสนับสนุนผู้เรียนตั้งแต่ 1) การเป็นต้นแบบที่ดีในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ 2) ให้ความสำคัญของการวิพากษ์ความรู้มากกว่าการวิจารณ์ความรู้ 3) อุปมาอุปไมยให้ผู้เรียนมองเห็นแนวทางที่ชัดเจนมากขึ้น 4) สนับสนุนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ละเอียดลึกซึ้งขึ้น (Jinarat, 2022)

ขณะเดียวกัน วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2562) เพิ่มเติมอีกต่อไปว่าความรู้เชิงลึกนั้นมีความเป็นความรู้ที่นำไปเชื่อมต่อกับความรู้อื่นได้ รวมไปถึงการนำไปต่อยอดแนวคิด (Idea) ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้เป็นฐานในการสร้างนวัตกรรมได้อย่างสร้างสรรค์ (Knowledge-based innovation) และด้วยเหตุนี้ครูจำเป็นต้อง 1) สังเกตการเชื่อมต่อกับความรู้ และ 2) การสัมผัสความรู้ที่นำไปใช้ในทางปฏิบัติ (Practiced Sensible) ทั้งนี้เพราะการสะท้อนความรู้ในเชิงลึกได้ของผู้เรียนบ่งชี้ถึงการเรียนรู้อย่างจริงจังตั้งใจของผู้เรียน (Jinarat, 2016) ส่วนความซาบซึ้งที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนนั้น Jongrakvit (2019) อธิบายไว้ว่าเป็นความรู้ลึกซึ้งของผู้เรียนที่มีต่อคุณค่า ความงดงามกับความเป็นธรรมชาติของการเรียนรู้ที่ตนได้ลงมือกระทำด้วยตนเองเพื่อให้ได้ความรู้ขึ้นมา และการอาจหมายถึงการรับรู้ถึงคุณค่าของการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองของผู้เรียนโดยปราศจากการครอบงำ (Dominate) และชี้แนะ (Guide) ของครูกับผู้บริหารสถานศึกษา (Singkhornart, 2021) ขณะที่ Nainuay & Nillapun (2021) กลับให้คุณค่าของความรู้ลึกซึ้งชอบ ประทับใจและพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้กับความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน (Poomka, 2019)

แต่อย่างไรก็ตาม อโศก ไทยจันทร์รักษ์ (2019) อธิบายว่าเป็นการรับรู้ถึงความงดงามของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีมนุษย์เข้าไปสัมผัสแล้วสะท้อนความรู้สึกนั้นออกมาเป็นการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งตั้งแต่การพูด แสดงกิริยาท่าทางไปจนถึงการนำเอาความรู้สึกนั้นไปใช้ในการผลิตชิ้นงาน และเช่นเดียวกันกับการสะท้อนความรู้สึกที่ซาบซึ้งต่อความงดงามที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความเกี่ยวข้องกับ 1) ความรู้สึกที่ตึงต่อการเรียนรู้ 2) การมีทัศนคติที่ดีและการแสดงออกได้อย่างถูกต้อง 3) การนำเอาความรู้สึกที่ได้มาจากการเรียนรู้ไปผลิตเป็นชิ้นงาน ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวนี้ในฐานะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูหรือเป็นผู้บริหารสถานศึกษาสามารถที่จะเข้าไปวัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อความงดงามที่ได้รับจากการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองประกอบด้วย 1) การสังเกตความรู้สึกที่มีต่อการเรียนรู้ 2) สังเกตการแสดงออกที่มีผู้เรียนมีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) สังเกตความงดงาม ความละเอียดรอบคอบจากการนำเอาความรู้สึกที่สร้างขึ้นได้ไปผลิตเป็นชิ้นงาน (Nainuay & Nillapun, 2021)

ดังนั้น การสะท้อนผลการเรียนรู้ (Learning outcomes reflecting) เป็นการสังเกตความสามารถของนักเรียนในการนำเอาความรู้และทักษะความสามารถที่ได้รับมาจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองไปผลิตเป็นชิ้นงานหรือผลงานใดๆ (อโศก ไทยจันทร์รักษ์, 2019) เพื่อนำไปอธิบายหรือบอกระดับการฟื้นฟูความรู้และทักษะที่หายไปของผู้เรียน (Jongrakvit, 2019) ทั้งนี้จากการสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับ 1) ครูสังเกตการอธิบายความหมายได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง 2) ครูสังเกตส่วนประกอบความรู้ที่ผู้เรียนพัฒนาหรือสร้างขึ้นมาได้ 3) ครูสังเกตความสัมพันธ์ของส่วนประกอบความรู้เชิงระบบ 4) ครูสังเกตการพูดหรือการแสดงออกเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ครูสังเกตความรู้สึกภาคภูมิใจของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่สำคัญของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1) ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยแนะนำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ต้องการพัฒนาปัจจัยอิทธิพลและสมรรถนะครูให้ส่งผลในเชิงบวกต่อภาวะการเรียนรู้ถดถอยตามแนวทางต่อไปนี้

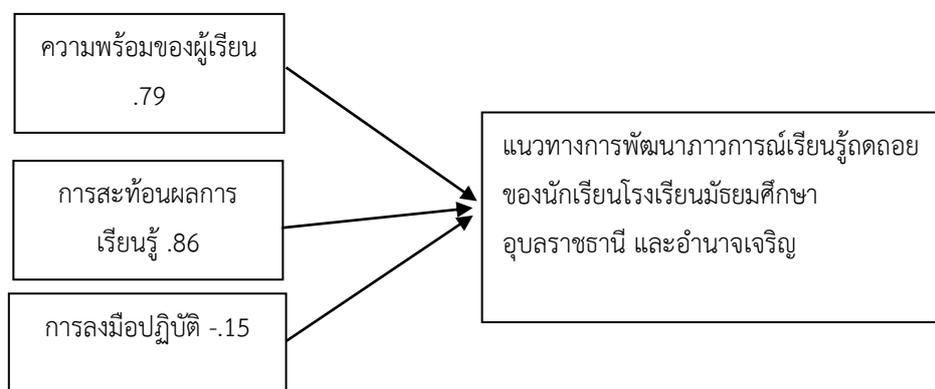
1.1) แนวทางการพัฒนาความพร้อมของผู้เรียนประกอบด้วย การพัฒนาความสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ได้ ความสามารถในการตั้งคำถามได้เอง ความสามารถบอกความหมายสิ่งที่ค้นหาได้ด้วยตนเองและการพัฒนาความสามารถอธิบายความหมายให้คนอื่นฟังเข้าใจตรงกัน

1.2) แนวทางการพัฒนาการสะท้อนผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย ครูสังเกตการอธิบายความหมายได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง ครูสังเกตส่วนประกอบความรู้ที่ผู้เรียนพัฒนาหรือสร้างขึ้นมาได้ ครูสังเกตความสัมพันธ์ของส่วนประกอบความรู้เชิงระบบ ครูสังเกตการพูดหรือการแสดงออกเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และครูสังเกตความรู้สึกภาคภูมิใจของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3) แนวทางการพัฒนาการลงมือปฏิบัติ ประกอบด้วย ครูสนใจในความรอบรู้ของตนเองอยู่เสมอ ครูยอมรับในความแตกต่างของผู้เรียน ครูใช้ประสบการณ์ของตนเองในการแนะนำผู้เรียน ครูร่วมสนทนาเพื่อสรุปความรู้กับนักเรียน และครูใช้สถานการณ์ที่เป็นปัญหามากระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยแนะนำให้ทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพร้อมของสถานศึกษากับความพร้อมของผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งผลต่อการสะท้อนผลการเรียนรู้ในด้วยตนเองของผู้เรียน รวมถึงการนำเอาผลวิจัยนี้ไปทดลองใช้

องค์ความรู้ใหม่ (New body of Knowledge)

ภาพประกอบที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะการเรียนรู้ตลอดยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

จากภาพประกอบผลวิจัยพบว่า การพัฒนาความพร้อมของผู้เรียนผ่านการสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการลงมือปฏิบัติอย่างมีจุดมุ่งหมายย่อมมีผลให้ภาวะการเรียนรู้ตลอดยของผู้เรียนลดลงได้โดยตรง หากแต่การพัฒนาจำเป็นต้องนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติที่สอดคล้องไปตามบริบทของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการสะท้อนผลการเรียนรู้และความพร้อมในการศึกษาของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570)*, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร. (2565). *เมื่อได้ยุคโควิดเผชิญภาวะการเรียนรู้ตลอดย รัฐต้องแก้ไขอย่างไร*, สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/social/1007890>
- กสศ. (2564). *5 มาตรการฟื้นฟูการเรียนรู้ที่ถดถอยทั้งระบบ โรงเรียนเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเทอมอย่างไร?*, สืบค้นจาก <https://www.eef.or.th/article-tsqp-5-measures-to-restore-system-wide-regression-learning/>
- กัญญ์ สิริ จันท์เจริญ. (2554). *บทที่ 5 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง*, สืบค้นจาก https://www.ict.up.ac.th/surinhips/ResearchMethodology_2554....PDF
- จิราเจต วิเศษดอนหวาย. (2565). *Learning loss คือวิกฤติที่รอผู้ใหญ่มากคนพลิกให้เป็นโอกาส*, สืบค้นจาก <https://educathai.com/knowledge/articles/617>
- เจนวิทย์ นวลแสง. (2021). *จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์กับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*, *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 10(2), 131-155.
- นรรธพร จันท์เฉลี เสรีบุตร. (2564). *ภาวะความรู้ถดถอยที่ต้องเร่งแก้ไขในมุมมองของ CEO Starfish Education*, สืบค้นจาก <https://www.starfishlabz.com/blog/>
- ประสพชัย พสุนนท์. (2557). *ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในงานวิจัยเชิงปริมาณ*, *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 27(1), 144-163.

- พระครูปริยัติคุณรังสี. (2559). การพัฒนาศักยภาพนักเรียนในศตวรรษที่ 21, *วารสารวิชาการ มจร. บุรีรัมย์*, 1(2), 115-129.
- ภัทรธิดา ไทยอุสาห์. (2022). *ก้าวต่ออย่างไรเมื่อเด็กไทยเรียนรู้ถดถอยจากการปิดโรงเรียนช่วงโควิด ?*, สืบค้นจาก <https://www.the101.world/kid-for-kids-learning-loss/>
- ภูมิพัฒน์ ศรีวัชรพัฒน์. (2565). กลยุทธ์เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทยจากการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19, *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล*, 9(1), 71-86.
- ภาณุมาศ จินารัตน์. (2565). *วิธีการจัดการความกดดันตามปกติใหม่ของประชาชนในเขตภาคอีสานตอนล่าง*
- เรวัต จันทร์ศรีมีโชติ สมโภชน์ อเนกสุข และพงษ์เทพ จิระโร. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซิมสู่การเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย, *วารสารศึกษาศาสตร์*, 26(3), 14-27.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2562). *การเรียนรู้อย่างจริงจังตั้งใจ, ศูนย์ผู้นำนวัตกรรม หลักสูตรและการเรียนรู้*, สืบค้นจาก http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/Active%20learning_1568555076.pdf
- วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2564). *มาตรฐานงานวิจัยเชิงปริมาณและการพัฒนา*, พิมพ์ครั้งที่ 1; อุบลราชธานี, ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุป จำกัด.
- วสศ. (2023). *สตาร์ทอัพฝรั่งเศส Beyond education* ขวนรู้จักทักษะเพื่ออยู่รอดในศตวรรษที่ 21, สืบค้นจาก <https://research.eef.or.th/beyond-education/>
- ศิโรจน์ ผลพันธิน สุขุม เฉลยทรัพย์ จิระ จิตสุดา และวิมล สุกุลหอม. (2565). การเรียนรู้แบบผสมผสานและยืดหยุ่น: การจัดการเรียนแบบพลวัตในภาวะถดถอยทางการศึกษา, *ครูสภาวิทยากร. Journal of Teacher Professional Development*, 3(2), 18-29.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2559). การพัฒนาแบบสอบถามและการวัดทางจิตวิทยา, *วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 3(1), 35-48.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แนวทางการฟื้นตัวทางการศึกษาจากสถานการณ์ Covid-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค*, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สทศ. (2564). *รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19*, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สทศ. (2565). *มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้*, กระทรวงศึกษาธิการ.
- Jinarat, P. (2022). *Relationship between educational quality and learner success*, Institute research UMT.
- Jinarat, P. (2023). *Guidelines for developing educational management and learning management using cultivate and block that affects the students' reflection on values and meanings*, UMT Research.
- Jongrakvit, S. (2019). Organizing field trip model cooperated with discipline-based art education on aesthetic support of primary school students, *Journal of Education Studies*, 47(1), 415-433.
- Nainuay, P., & Nillapun, M. (2021). The expansion of learning management model for Thai

- literature based on active learning to enhance creative problem-solving skill and literacy appreciation of high school students, *Academic MCU Burirum Journal*, 6(2), 128-143.
- Nicholas, A.J. (2020). Preferred learning methods of generation z, *Faculty and Staff-Articles & Paper*, 74.
- Plook Explorer. (2566). ทักษะความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง, สืบค้นจาก <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/93422>
- Plook teacher. (2561). แนวทางการพัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพ, สืบค้นจาก <https://www.trueplookpanya.com/dhamma/content/68689>
- Pranpa, M., & Theerawitthaylert, P. (2022). Eliminating discrepancies for increasing the validity of social science research, *Education Journal*, 5(2), 1-7.
- Sanook. (2656). ภาวะการเรียนรู้ถดถอย ภัยเงียบที่กำลังกัดเซาะสังคม, สืบค้นจาก <https://www.sanook.com/news/8614190/>
- Singhornart, T. (2021). *Deep learning video subtitle detection and recognition*, thesis of Mahasarakham University.
- Sobkoo. (2564). Learning loss ภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนยุคโควิด-19, สืบค้นจาก <https://www.sobkroo.com/articledetail.asp?id=4264>
- Thinsandee, T., & Khunaprom, T. (2021). Educational disparities epidemic situations of inlfetious diseases, Covid-19, *Ratanabuth Journal*, 3(2), 63-68.
- Worawanitcha, K. (2022). The development and adaptive learning management strategy in crisis situation to reduce the loss of knowledge and skills of students in Bangchoad Anusorn school under the office of Pathum Thani primary educational service area 1, *Journal of Modern Learning Development*, 7(6), 367-379.
- Writer. (2022). การสุ่มตัวอย่าง Sampling แนะนำรูปแบบการสุ่มตัวอย่างในงานวิจัย, สืบค้นจาก https://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=6055&pageid=8&read=true&count=true
- Yanavetee, P.W. (2020). Philosophy of education and the university's educational management model in Thai society, *Journal of MCU Philosophy Review*, 3(2), 1-17.